

3.5. LES FESTES MAJORS

El més de juliol és per al pagès una època d'intens treball al camp: ha de segar i batre, i el setembre ha de començar la verema. Acabada la collita la gent camperola dedica uns dies a fer festes per celebrar les collites. La gent de mar també tenen a l'estiu un període de celebracions que comencen amb Sant Pere.

Els elements de la festa major d'estiu varien segons l'indret, però acostuma haver-hi: el pregó, cercaviles, ofici de festa major, sardanes o danses tradicionals, castells, balls de gegants i cap-grossos, concerts, jocs de cucanya, balls d'envelat i focs d'artifici.

3.5.1. LLORET DE MAR

El 24 de juliol, diada de Santa Cristina i patrona de Lloret. A les sis de la matinada surt una processó de l'església parroquial cap a la platja, amb banderes, els mariners, els músics la clerecia parroquial, la imatge de la santa i les autoritats civils. La processó dura una hora fins arribar a la platja, on s'esperen les barques adornades de flors i garlandes, que portaran tota la comitiva. Van escortades generalment d'altres embarcacions.

En arribar a l'ermita de Nostra Senyora de Gràcia, els barquers aixequen amunt els rem i entonen una "Salve Regina". A partir d'aquest moment, l'ambient es torna lúdic i rialler, comencen les competicions i curses de velocitat entre les diferents barques.

Processó de barques fins a la platja immediata a l'ermita de la santa, de Lloret de Mar, a la Selva.

Un cop a l'ermita, una menjada i música a l'aire lliure mantenen l'alegria de la festa, que continua a la tarda a la plaça de la vila de Lloret, on té lloc el ball de les almorratxes, una de les romanalles del folklore antic que sembla recordar ritus encaminats a obtenir pluja.

3.5.2. TARRAGONA

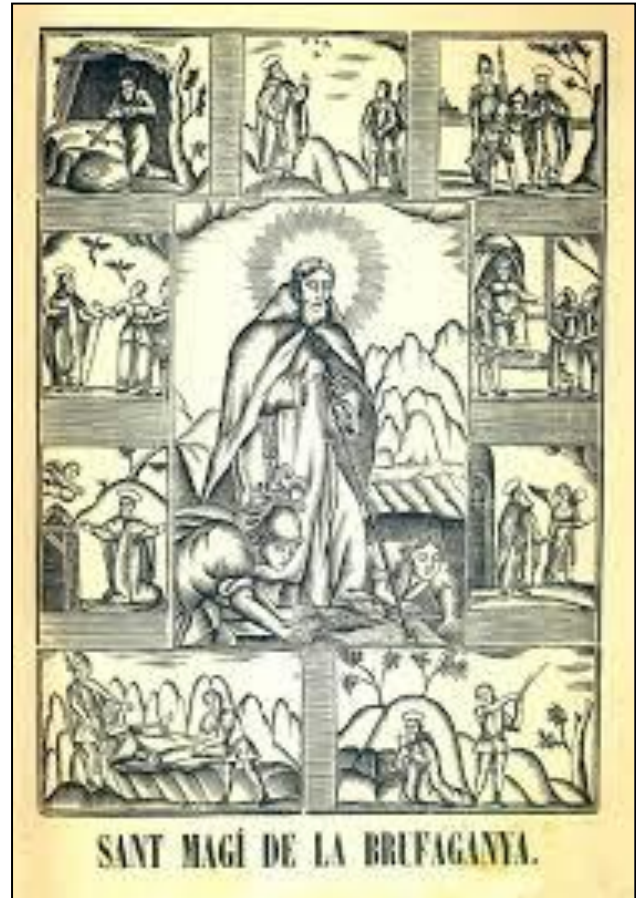
El 19 d'agost es celebra Sant Magí, Festa Major petita de Tarragona.

Magí, un sant d'origen francès, vingué a Catalunya, on va fer vida d'ermità a les terres de la Brufaganya. Magí fou perseguit pel pretor romà de Tarragona, ja que convertia molta gent al cristianisme. Va ser diversos cops empresonat fins que es va escapar cap a la Bufraganya. Trobant-se els qui el martiritzaven cansats i assedegats, li demanaren aigua, i llavors el pietós sant pegà tres cops a la roca viva amb el seu gaiato i va fer sortir tres fonts d'aigua que encara ragen.

Els perseguidors finalment el degollaren a la seva cova, on ara hi ha la capella.

Diu la llegenda que sant Magí va engegar la seva gaiata penyes avall i que va fer néixer el riu Gaià, nom que vol dir gaiata.

Sant Magí segons una estampa set-centista

La festa a Tarragona comença la vigília. Un cotxe de la casa de la vila va a cercar aigua de la Brufaganya, que és duta fins a la capella de sant Magí. Allà és repartida en petits cànirs. Abans els transport s'havia fet amb muls ben guarnits, que anaven pels carrers oferint l'aigua a tothom.

La festa continua amb la Coral Àncora, que des del Serrallo- el barri del port- puja a la vila i canta per al sant i per al poble. Tota la comitiva circula pels carrers acompanyada de gegants, alguns dels quals són negres, i cap-grossos, que es distingeixen per llurs vestits acuradíssims.

3.5.3. VILAFRANCA DEL PENEDES

El 31 d'agost, diada de Sant Fèlix, és la festa major de Vilafranca i és el símbol de l'esplendor d'aquesta vila. La festa s'organitza cada any per un equip diferent, format pels anomenats administradors de la Festa major. A les set del matí hi ha les "matinades", cercavila de grups de grallers per despertar la població, que els obsequia amb coca, vi ... A mig matí es va a l'ofici i en sortir a la Plaça de la Vila hi ha una important exhibició castellera. A la tarda hi ha la processó, precedida de tots els balls, que conclou amb *l'entrada de Sant Fèlix*, acte que dura un instant, però que és una síntesi de foc, trons, música ... A la nit hi ha saraus i gresques per a tots els gustos: balls, sardanes, teatre, concerts.

Imatge de Sant Fèlix que només roman a la basílica de Santa Maria uns 11 dies l'any la resta està a casa dels administradors de la festa

L'entrada de sant Fèlix

La diada casteller de sant Fèlix una de les més importants del calendari casteller a Catalunya

Ball de gitanes

3.5.4. SOLSONA

Aquesta vila celebra la seva Festa major el 9 de setembre, dia de la Mare de Déu del Claustre. En aquest dia, la presència dels *trabucaires* té molta importància per l'estrèpit i renou que ocasionen; semblen els darrers homes de la muntanya. La pólvora i els pistons els reparteixen el dia abans a l'ajuntament: un quilo per als trabucaires més antics i menys per als novells. Són també importants en aquesta festa les figures simbòliques del Drac, la Mulassa i el Bou, que treuen foc pels queixals.

Mare de Déu del Claustre

Trabucaires de Solsona

3.5.5. CARDONA

El "*corre bou*", que té una arrel netament mediterrània, és la celebració central d'aquesta Festa Major del 14 de setembre. Un individu es fica dins d'un gros cistell, anomenat cargolera que es deixa al mig de la plaça i que llença enlaire el toro quan el deixen anar.

Plaça on es fa el correbou.

La cargolera dins la qual hi ha una persona

3.5.7. SANTA TECLA TARRAGONA

El dia 23 de setembre Tarragona celebra la festa major de santa Tecla, màrtir cristiana del primer segle que, ja venerada a Tarragona a partir del S XII. En el segle XV el rei Oixiu de la Petita Armènia va enviar unes relíquies de santa Tecla al rei Jaume II de Catalunya-Aragó del qual les reberen l'arquebisbe i el capítol de Tarragona.

Són importants les cercaviles i la processó una amb un seguici popular dels més complets de Catalunya.

Reliquiari del braç de santa Tecla que surt en processó el dia 23 de setembre

Drac de Tarragona

3.5.6. BARCELONA

La Festa Major de Barcelona se celebra per la mare de Déu de la Mercè, el 24 de setembre. Presenta un programa molt extens d'activitats que tenen lloc principalment en tres places de la ciutat: la de la Catedral, la del Rei i la de Sant Jaume, on se celebren durant tres o quatre dies tota mena de recitals, balls de Festa Major, concerts...

Estàtua de la Mare de Déu de la Mercè patrona de Barcelona

Cal esmentar el Correfoc, que va des de la plaça de la Catedral fins a la rambla, i on participen els dracs, les cuques i els diables de molts pobles de Catalunya. La cloenda de la Festa té lloc a les Fonts de Montjuïc amb un espectacle piro-musical.

Correfoc de la Mercè

Cançó del ball de Festa Major

Olors de mareselves,
bombetes de colors.
L'orquestra interpreta
romanços somniadors
i neixen pessigolles
als peus dels balladors.

Estels es balancegen
pel ball del fanalet.
La dansa de l'escombra,
l'agrana un minuet.
Subhasta bé la toia
un noi d'Avinyonet.

Les quatre són tocases
pel vals de comiat.
Els ulls fan pampallugues
vagant per l'envelat.
Es moren les bombetes,
el somni s'ha acabat.

Manel Güell

REFRANYS I DITES POPULARS

Per la Mare de Déu d'agost
a les set ja és fosc.

La Mare de Déu d'agost,
diada molt senyalada,
maduren els albercocs
i alguna pruna de frare.

3.6. L'ESGLÉSIA GÒTICA

A mitjan segle XIII els dominics i els franciscans introdueixen i escampen unes noves formes d'arquitectura anomenada gòtica, que duraran fins al segle XV. A Catalunya s'utilitzen les mateixes tècniques bàsiques que a la resta d'Europa.

El gòtic evoluciona a partir del romànic passant de:

- L'arc de mig punt a l'**arc ogival**.
- La volta de canó a la **volta ogival**.
- De finestres petites d'arc de mig punt a **grans finestrals** sovint ocupats amb meravellosos vitralls.
- De l'austeritat del romànic (monestirs, esglésies) a la **grandiositat i verticalitat** (catedrals, llotges)

L'art gòtic és un art que es desenvolupa més a les ciutats. A Catalunya cal destacar com a grans monuments gòtics: les catedrals de Barcelona, Tarragona, la Seu vella de Lleida, Girona, Tortosa i Solsona; els monestirs de Poblet, Santes Creus, i Vallbona de les Monges (tots tres cistercencs); esglésies parroquials, com ara, la col·legiata de Manresa, Montblanc, Santa Maria de Vilafranca, Santa Maria del Mar (Barcelona); Palau de la Generalitat i Llotja de Barcelona...

Al Penedès els edificis més rellevants es troben a Vilafranca: la Basílica de Santa Maria (el primer edifici parroquial de Catalunya seguint la traça de l'arquitectura gòtica), el Palau Reial (edifici del museu del vi), el Palau Babau, església de Sant Francesc.